

NV303K Právo životního prostředí pro veřejnou správu

Integrované povolení (IPPC)

Účast veřejnosti na ochraně životního prostředí

katedra práva
životního prostředí
a pozemkového práva

Podzim 2017

Mgr. Vojtěch Vomáčka, Ph.D., LL.M.

IPPC x EIA

Průřezové nástroje prevence

End-of-pipe x Integrated Pollution Prevention and Control

Základ – právo EU (96/61/ES → 2008/1/ES → 2010/75/EU o průmyslových emisích)

Forma?

Návaznost?

Věcné zaměření?

Flexibilita?

Co je integrované povolení?

Preventivní nástroj unijního původu, odlišný od *end-of-pipe* regulace nebo ekonomických nástrojů typu emisních povolenek.

Správní rozhodnutí vydávané ve správním řízení

- kterým se stanoví podmínky k provozu zařízení
- a které se vydává namísto rozhodnutí, stanovisek, vyjádření a souhlasů vydávaných podle zvláštních právních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí, ochrany veřejného zdraví a v oblasti zemědělství, pokud to tyto předpisy umožňují.

Principy IPPC

Integrace:

Jednotný přístup ke stanovování podmínek IP v rámci EU.

Hodnocení vlivu provozu zařízení na ŽP jako celku.

Přechod od samostatné ochrany jednotlivých složek ŽP k ochraně ŽP jako celku.

Jedno povolení, jedno povolovací místo:

Povolení vydávají krajské úřady – jsou koordinátory jednotlivých specializovaných stanovisek k ochraně ŽP a zdraví člověka.

Povolení nahradí více rozhodnutí, vyjádření a souhlasů, vyžadovaných pro stavební povolení.

Subsidiarita:

Přenášení rozhodovací pravomoci na nejnižší možnou úroveň.

Důraz je kladen na regionální rozhodování a zodpovědnost za kvalitu životního prostředí v místě působení daného zařízení.

Dialog a vyjednávání:

Používá se při stanovení konkrétních podmínek povolení provozu mezi povolovacím úřadem a provozovatelem. Zákon o IPPC je často přezdíván jako zákon o vyjednávání.

Transparentnost:

Možnost aktivní spoluúčasti veřejnosti na procesu stanovování podmínek povolení provozu.

Harmonizace složkových limitů a parametrů:

Složkové emisní limity a limity BAT se někdy liší.

Předepsané emisní limitní hodnoty v integrovaném povolení nesmí složkové limity zmírňovat a umožnit jejich nedodržování.

Nelze předepisovat žádné techniky nebo konkrétní technologie, ale pokud se výhradně uvedou v rozhodnutí o integrovaném povolení, jsou takové podmínky závazné. Pokud se provozovatel rozhodne pro změnu technologie, je nucen žádat o změnu povolení příslušný krajský úřad.

IPPC: Co bude integrováno?

- *Souhlas s odnětím ze zemědělského půdního fondu?*
- *Povolení k provozu zdroje znečištění ovzduší?*
- *Povolení k vypouštění odpadních vod?*
- *Povolení ke kácení stromů?*
- *Souhlas ke stavbám v ochranných pásmech vodních zdrojů?*
- *Závazný posudek orgánu veterinární správy vydávaný jako podklad v územním, stavebním a kolaudačním řízení, které se týká staveb a zařízení, jež jsou určeny k chovu zvířat, k zacházení se živočišnými produkty a krmivy nebo k ukládání, sběru, svozu, neškodnému odstraňování a dalšímu zpracování konfiskátů živočišného původu?*
- *Povolení výjimky z hlukových limitů?*

IPPC – co nahrazuje?

- **Vodní zákon (§ 126 odst. 5)**
- **Zákon o ochraně ovzduší (§ 40 odst. 2)**
- **Zákon o odpadech (§ 82 odst. 2)**
- **Lázeňský zákon (§ 37 odst. 6)**
- **Zákon o ochraně veřejného zdraví (§ 31 odst. 1)**
- **Veterinární zákon (§ 77a)**

Přechodná ustanovení – pokrývání již existujících zařízení

IPPC – co nahrazuje?

- Stanovené emisní limity nesmí být mírnější než emisní limity, které by jinak byly stanoveny podle zvláštních právních předpisů.
- *Stanovení přísnějších limitů na odtoku ze zařízení do kanalizace bez přihlídnutí k již vybudované ČOV by pro životní prostředí bylo naopak zatěžující, neboť v konečném důsledku, jak již uvedl žalovaný, by znamenalo nutnost „předčištění vypouštěných vod“, tj. vybudování vlastního čistícího objektu (se spotřebou surovin a energie) a nejen nevyužití plné efektivity stávající ČOV, ale narušení i samotného procesu čištění, založeného na složení odpadních vod natékajících na čistírnu. (rozsudek NSS ze dne 23. 1. 2014, č. j. 9 As 37/2013-47).*

Co bude obsahem integrovaného povolení a závazného stanoviska EIA?

http://portal.cenia.cz/eiasea/view/eia100_cr

www.ippc.cz

[http://www.mzp.cz/ippc/ippc4.nsf/\\$pid/MZPAAGHZJOZP](http://www.mzp.cz/ippc/ippc4.nsf/$pid/MZPAAGHZJOZP)

IPPC – co se povoluje?

Může být integrované povolení vydáno i pro zařízení, pro které není ze zákona povinné?

Povinně: Zařízení, ve kterém probíhá

- jedna či více průmyslových činností vymezených **v příloze č. 1 zákona**,
- **související činnosti** v dotčeném místě, které by mohly ovlivnit emise a znečištění,
- ne výzkum, vývoj a zkoušení nových výrobků a procesů

Dobrovolně

- zařízení, ve kterém neprobíhá žádná činnost uvedená v příloze č. 1 zákona

důvody pro/proti?

EIA - Navazující řízení

Důsledky:

- ZS EIA jako závazné stanovisko
- Verifikační stanovisko (tzv. *coherence stamp*)
- Rozdíly v procesu (např. rozdílné doručování)
- Účast veřejnosti

Co je zařízení?

*„stacionární technická jednotka, ve které probíhá jedna či více průmyslových činností uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu, a jakékoli další s tím přímo spojené činnosti, které po technické stránce souvisejí s průmyslovými činnostmi uvedenými v příloze č. 1 k tomuto zákonu probíhajícími v dotčeném místě a mohly by ovlivnit emise a znečištění, **nejde-li o stacionární technickou jednotku používanou k výzkumu, vývoji a zkoušení nových výrobků a procesů**; za zařízení se považuje i stacionární technická jednotka, ve které neprobíhá žádná z činností uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu, **jestliže pro ni bylo požádáno o vydání integrovaného povolení**“*

Zařízení a IPPC

Zařízení a IPPC

Do příjmové jímky byly shromažďovány odpadní vody a kapalně odpady, které v ní byly míseny. Směs byla zpravidla přečerpávána do DEM-ČOV, kde byla čištěna pomocí fyzikálně-chemické reakce (deemulgace). Výsledkem tohoto procesu byla jednak odpadní voda, která byla vypouštěna do veřejné kanalizace, a dále kal a ropná fáze. **Podle NSS je rozhodující komodita, se kterou se v zařízení nakládá. Zabýval se proto otázkou, zda jsou na DEM-ČOV přijímány odpady, které tvoří směs kapalných odpadů a odpadních vod.** A odpověděl kladně, což znamená, že provozovatel není oprávněn překlasifikovat tuto směs na odpadní vody se závadnými látkami, se kterými dále nakládá v režimu VodZ, ale musí obstarat integrované povolení.
(rozsudek NSS z 2. 9. 2015, č. j. 7 As 125/2015-74)

IPPC – co se povoluje?

Kategorie činností:

- Energetika
- Výroba a zpracování kovů
- Zpracování nerostů
- Chemický průmysl
- Nakládání s odpady
- Ostatní průmyslové činnosti

BAT

Při stanovení závazných podmínek provozu, zejména emisních limitů, úřad vychází z nejlepších dostupných technik (Best Available Techniques - BAT) a použije závěry o nejlepších dostupných technikách (Závěry o BAT – součást BREF), aniž by však předepisoval použití jakékoliv konkrétní metody a technologie.

Možnost výjimek:

- **odborné posouzení** prokáže, že nedojde k závažnému znečištění životního prostředí,
- plus nepřiměřené náklady.

BAT

Vlastnosti:

- **Vědecká vyspělost** (nejpokročilejšího stádium, co nejvyšší účinnost výroby a kumulativně i ochrany životního prostředí jako celku,
- **Praktičnost** (vyzkoušené pro praxi),
- **Ekonomická a technická únosnost.**
- **Nejlepší ekologická účinnost.**

Testování – dočasná výjimka (9 měsíců)

BAT

Hlediska pro určování nejlepších dostupných technik

- 1. Použití nízkoodpadové technologie.**
- 2. Použití látek méně nebezpečných.**
- 3. Podpora využívání a recyklace látek, které vznikají nebo se používají v technologickém procesu, a případně využívání a recyklace odpadu.**
- 4. Srovnatelné procesy, zařízení či provozní metody, které již byly úspěšně vyzkoušeny v průmyslovém měřítku.**
- 5. Technický pokrok.**
- 6. Charakter, účinky a množství příslušných emisí.**
- 7. Datum uvedení nových nebo existujících zařízení do provozu.**
- 8. Doba potřebná k zavedení nejlepší dostupné techniky.**
- 9. Spotřeba a druh surovin (včetně vody) používaných v technologickém procesu a energetická účinnost.**
- 10. Požadavek prevence nebo omezení celkových dopadů emisí na životní prostředí a rizik s nimi spojených na minimum.**
- 11. Požadavek prevence havárií a minimalizace jejich následků pro životní prostředí.**
- 12. Informace zveřejňované mezinárodními organizacemi.**

BAT - Systém výměny informací

S cílem zprostředkování informací o nejlepších dostupných technikách a nově vznikajících technikách (z angl. Emerging Techniques) mezi členskými státy Evropské unie a jednotlivými odvětvími průmyslu, je organizován **Systém výměny informací**.

Na zabezpečení systému výměny informací se v rámci České republiky podílejí příslušné resorty, tj. Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO), Ministerstvo životního prostředí (MŽP) a Ministerstvo zemědělství (MZe).

BREF (Reference Document on Best Available Techniques)

- Všeobecné informace a souhrnné zprávy o **stavu** dané průmyslové činnosti **v zemích EU** a o používaných technikách (Evropský úřad pro IPPC v Seville).
- **Procesy a techniky**, skladování a úprava surovin až po balení, **monitoring**.
- Popisují a doporučují techniky, které splňují kritéria **BAT**.
- **Neposkytují však detailní návody s konkrétními technologiemi** (rozpor s pravidly rovné hospodářské soutěže).

BREF (Reference Document on Best Available Techniques)

- Evropská komise rozhoduje o vypracování nového referenčního dokumentu o nejlepších dostupných technikách (BREF) nebo o zahájení revize stávajícího referenčního dokumentu o BAT (BREF). Požadavkem je, aby referenční dokumenty o BAT (BREF) byly aktualizovány nejpozději osm let po zveřejnění předchozí verze.
- Proces tvorby nebo revize referenčního dokumentu o BAT (BREF) je stanoven a popsán v prováděcím rozhodnutí Komise.

BAT, BREF - závaznost

- V rozsudku z 25. 6. 2015, č. j. 1 As 13/2015-295, NSS uvedl, že *„nesplnění kritérií uvedených v referenčních dokumentech BREF nemusí znamenat nesplnění nejlepších dostupných technik BAT. Předmětný záměr splňuje kritéria BAT; nesplňuje pouze jediné indikativní kritérium čisté tepelné účinnosti uvedené v BREF, což je důsledkem zejména nekvalitního paliva, které v daných podmínkách nelze sanovat.“*

BAT, BREF - závaznost

- *Výraz „vychází z použití“ nelze vnímat jako bezvýhradné a bezpodmínečné aplikování BAT bez ohledu na konkrétní okolnosti projednávaného případu. Provoz zařízení může být povolen i tehdy, není-li okamžité dosažení BAT zaručeno.*

(rozsudek MS v Praze z 27. 11. 2014, č. j. 7 A 58/2010-53)

Evropský úřad pro IPPC (EIPPCB)

- **Zpracování referenčních dokumentů o BAT (BREF) v EU zajišťuje Evropský úřad pro IPPC (European Integrated Pollution Prevention and Control Bureau - EIPPCB) se sídlem v Seville**
(<http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/>)
- Úlohou Evropského úřadu pro IPPC (EIPPCB) tedy je koordinovat výměnu informací a zajistit, aby byly za účelem vypracování nebo přezkoumání referenčních dokumentů o BAT (BREF) informace shromažďovány a zpracovávány podle pokynů uvedených v **Rozhodnutí 2012/119/EU.**

Kontrola

Obligatoriční

Pravidelná (každých 8 let)

Mimořádná (§ 18 odst. 2, 3 a 4)

Fakultativní

Právní skutečnosti dle § 18 odst. 6

Důsledky

Opatření k nápravě

Omezení nebo zastavení provozu zařízení

Správní delikt

Řízení o změně IP - na žádost, z moci úřední

Změny integrovaného povolení

Podstatná x nepodstatná změna

§ 3 písm. i) - demonstrativní výčet; správní uvážení

Podstatná změna – navazující řízení – podobně jako v řízení o vydání IP

Nepodstatná změna – účastníci: provozovatel (vlastník) a účastníci podle zvl. předpisů (§ 7 odst. 2)

účastníci řízení

§7 odst. 1 písm. e) IPPC

e) občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, zaměstnavatelské svazy nebo hospodářské komory, jejichž předmětem činnosti je prosazování a ochrana profesních zájmů nebo veřejných zájmů podle zvláštních právních předpisů,¹²⁾ dále obce nebo kraje, na jejichž území může toto zařízení ovlivnit životní prostředí, pokud se jako účastníci písemně přihlásily úřadu do 8 dnů ode dne zveřejnění stručného shrnutí údajů ze žádosti podle § 8.

(např. i podle zákona o státní památkové péči?)

Integrovaný registr znečišťování

- Podle zákona č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů
- Ohlašovací povinnost do IRZ je povinen plnit provozovatel (fyzická nebo právnická osoba), který provozuje provozovnu, ze které vznikají úniky a přenosy sledovaných znečišťujících látek nebo přenosy odpadů, které jsou
- přenášeny mimo provozovnu.

Vztah EIA x IPPC: Možné situace

- 1) EIA ano, IPPC ano
- 2) EIA ano, IPPC ne
- 3) EIA ne (např. konec ve zjišťovacím řízení), IPPC ano
- 4) EIA ne, IPPC ne

Ad 1) IPPC je navazujícím řízením, rovněž řízení o podstatné změně IP

Ad 2) EIA + dílčí řízení podle OvzdZ, OdpZ, VodZ (EIA většinou pouze jako podklad, kromě *umístění nebo provedení – např. vodní dílo, nebo AtomZ*)

Ad 3) IP není navazujícím řízením

Ad 4) dílčí řízení podle OvzdZ, OdpZ, VodZ

Spalovna Rybitví – jak ušetřit 35 milionů

Spalovna Rybitví

- Je to přesně deset let, co lidé z vedení společnosti AVE CZ oznámili, že chtějí opravit spalovnu chemikálií v Rybitví u Pardubic.
- Za počátečního souhlasu politiků v ní plánovali pálit dvacet tisíc tun nebezpečného odpadu ročně. Později se zvedla vlna odporu veřejnosti, která vygradovala masivní peticí a vyhocenou debatou v aréně.
- Nyní dlouhá anabáze končí. Pardubičtí zastupitelé už nehodlali dál čekat, zda se firmě podaří získat povolení na spuštění spalovny, a raději ji koupí. Cenu firma AVE CZ stanovila na 35 milionů, ale další peníze bude stát ekologická likvidace stavby a sanace pozemku pod ní.
- *„Cena je to sice nehorázná, ale je dobré použít veřejné prostředky na to, že zamezíme tomu, aby se někdy v budoucnu zhoršovalo životní prostředí v Pardubicích,“* uvedl zastupitel za TOP 09 Libor Slezák.
- Odpůrci nákupu spalovny argumentovali především tím, že v minulosti firma AVE CZ požadovala za spalovnu osm a později 14 milionů korun. *„Bohužel, já jsem dokázal vyjednat pouze oněch 35 milionů. Je to výsledek mé práce a na vás je, abyste rozhodli, zda spalovnu za ty peníze koupíme, nebo ne,“* uvedl primátor Martin Charvát.

Zdroj: http://pardubice.idnes.cz/pardubicka-radnice-kupuje-spalovnu-d6j-/pardubice-zpravy.aspx?c=A160402_2236496_pardubice-zpravy_jah (3. 4. 2016)

Spalovna Rybitví

„Je pravda, že 35 milionů je hodně a pravda také je, že to můžeme považovat ze strany firmy za požadavek na výpalné. Ovšem na druhou stranu nákup vychází tak, že každého občana Pardubic vyjde na nějakých 400 korun. To není ani roční poplatek za popelnici,“ uvedl zastupitel a poslanec za TOP 09 Jiří Skalický.

Zdroj:http://pardubice.idnes.cz/pardubicka-radnice-kupuje-spalovnu-d6j-/pardubice-zpravy.aspx?c=A160402_2236496_pardubice-zpravy_jah

Spalovna Rybitví – jak šel čas

Firma AVE CZ znovu usiluje o spuštění spalovny. Oklikou přes Hradec

19. ledna 2016 11:03

Společnost AVE CZ se stále nevzdala nápadu, že bude u Pardubic pálit 20 tis nebezpečného odpadu ročně. Po dvou letech se tak obnovilo řízení o vydání integrovaného povolení. Radní chtějí hrozbu spalovny eliminovat tím, že ji od koupí.

Stará spalovna nebezpečného odpadu u Pardubic | foto: Michal Klíma, MAFRA

Idnes.cz, 19. 1. 2016

- *Firma se už v minulosti marně snažila získat kladný posudek dopadů provozu zařízení na životní prostředí EIA. I kvůli masivnímu protestu veřejnosti ho však nezískala, a proto požádala o vydání integrovaného povolení.*
- *Žádost však nevydal krajský úřad ani Ministerstvo životního prostředí. S žalobou proti tomu pak společnost u krajského soudu neuspěla. Důvodem byl územní plán, který se stavbou spalovny v Rybitví nepočítal, což neumožnilo vydat územní rozhodnutí o změně stavby spalovny. AVE CZ územní plán napadla soudně a Nejvyšší správní soud zrušil rozhodnutí krajského soudu a ministerstva, která znemožňovala vydání integrovaného povolení.*
- *Obec Rybitví tak nyní připravuje změnu územního plánu, dokončena bude zřejmě během několika měsíců. Zda umožní firmě získat územní rozhodnutí, není zcela jasné. „Území bude v plánu navrženo pro nakládání s odpady. Je tam ale klauzule, že je to s výjimkou termického zpracování,“ řekl starosta Rybitví Radim Voltr.*
- *Podle pardubického krajského radního pro zemědělství, venkov a životní prostředí Václava Kroutila je možné, že AVE CZ bude muset znovu opakovat celý proces EIA. Tvrdí také, že nebezpečných odpadů není v regionu pro provoz spalovny dostatek.*
- *Celý proces je však velmi složitý a jeho výsledek není vůbec jasný.*

Účast veřejnosti na ochraně životního prostředí

Pojetí práva: „The fish cannot go to court“

- PŽP chrání mimo jiné druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a jejich přírodní stanoviště, ekosystémy, biologickou rozmanitost, krajinu.
- Antropocentrické pojetí práva
- schutznormtheorie. interest theory

Chvaletice – protesty Greenpeace

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10118379000-udalosti-v-regionech-praha/216411000140719-udalosti-v-regionech/obsah/484172-demonstrace-proti-chvaleticke-elektrarne>

Chvaletice

Způsoby účasti veřejnosti

- Různé přímé/nepřímé, formální/neformální
- Petiční právo
- Shromažďovací právo
- Sdružovací právo
- Referendum

- Informace
- Účast veřejnosti na rozhodování, na tvorbě plánů, programů, politik a na přípravě právních předpisů
- Soudní ochrana

Způsoby účasti veřejnosti

- Referendum místní/krajské 35/25 %

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10122978233-udalosti-v-regionech-ostava/415231100031229-udalosti-v-regionech/titulky>

Do samostatné působnosti spadají nejen otázky, o nichž obec sama rozhoduje, ale i otázky, k nimž se může vyjádřit, zúčastnit se projednávání a podobně.

Příklad – účast veřejnosti

- Aarhuská úmluva 1998
- <http://www.unece.org/env/pp/ratification.html>
- Stranami Úmluvy jsou všechny členské státy i EU
- přístup k informacím
- účast v rozhodovacích procesech
- ochrana a vymáhání práv

Právo na příznivé životní prostředí

- Článek 35
- (1) Každý má právo na příznivé životní prostředí.
- (2) Každý má právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů.
- (3) Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.

- Článek 41
- (1) Práv uvedených v čl. 26, čl. 27 odst. 4, čl. 28 až 31, čl. 32 odst. 1 a 3, čl. 33 a 35 Listiny je možno se domáhat pouze v mezích zákonů, které tato ustanovení provádějí.

- hospodářská, **sociální** a kulturní práva
- subjekt: „každý“
- příznivé ŽP = objektivní kategorie

Způsoby účasti veřejnosti

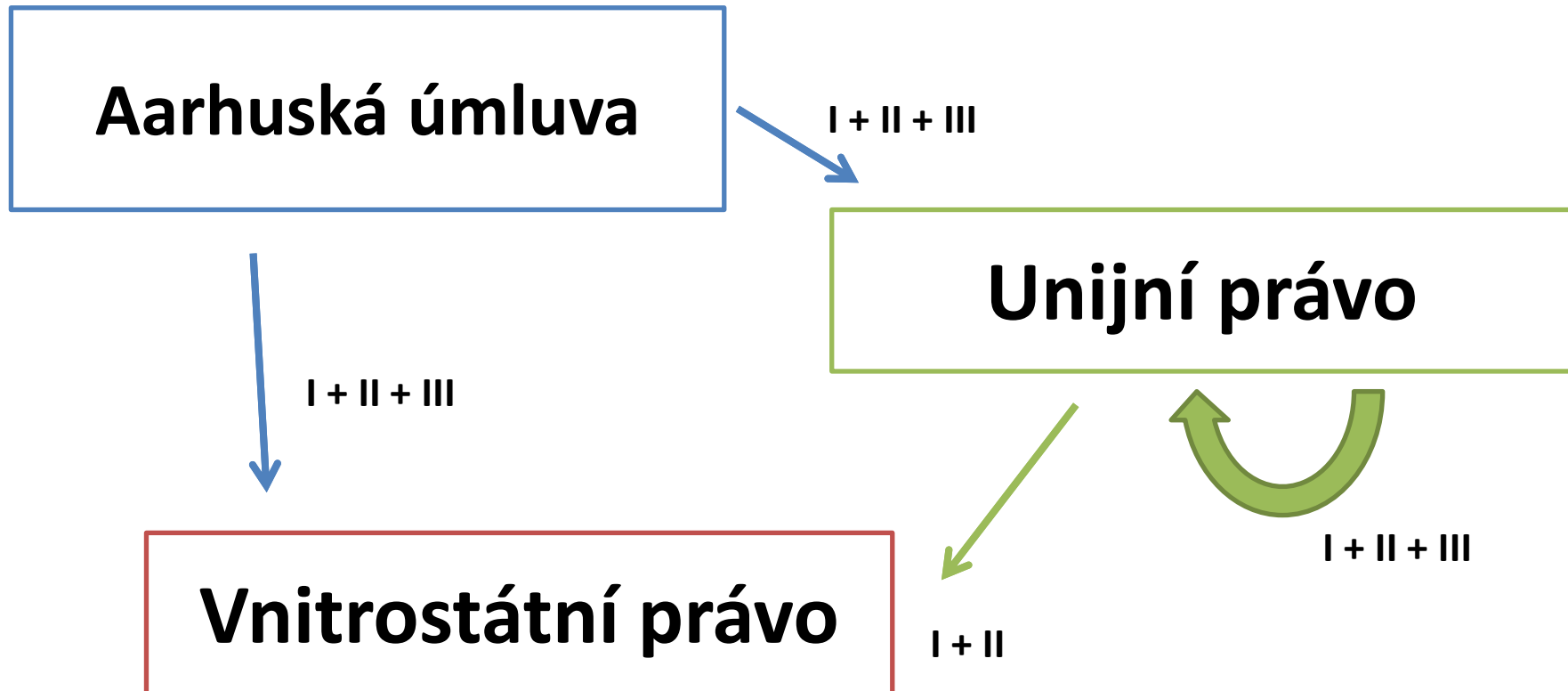
- Informace
- Účast na rozhodování
- Soudní ochrana

Mezinárodní úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v otázkách životního prostředí (Aarhuská úmluva)

Aarhuská úmluva

Právo EU

Ve vztahu k EU: Nařízení [1367/2006](#)

(plus k informacím obecné nařízení, plus Listina, petice, ombudsman,...)

Ve vztahu k členským státům:

I. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/4/ES ze dne 28. ledna 2003 o přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí a o zrušení směrnice Rady 90/313/EHS

II. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/35/ES ze dne 26. května 2003 o účasti veřejnosti na vypracovávání některých plánů a programů týkajících se životního prostředí a o změně směrnic Rady 85/337/EHS a 96/61/ES, pokud jde o účast veřejnosti a přístup k právní ochraně

III. zatím nic (ovšem přímý účinek + Listina)

Účast veřejnosti na národní úrovni

- Informace
- Účast v řízení
- Soudní ochrana

= definice, judikatura, soulad

Přístup k informacím o životním prostředí

- Předpoklad aktivní participace

Přístup k informacím o životním prostředí

- **aktivní způsob zpřístupňování informací (automatické zveřejňování)**
  - informováním veřejnosti v případě bezprostředního ohrožení zdraví anebo životního prostředí,
  - informováním veřejnosti o typu a rozsahu informací o životním prostředí, které mají povinné subjekty k dispozici, a o vlastním procesu zpřístupňování informací,
  - vytvářením veřejně přístupných registrů a souborů dat.
- **pasivní způsob zpřístupňování informací (na základě žádosti)**

Přístup k informacím o životním prostředí

Základ:

- čl. 17 LZPS
- čl. 35 odst. 2 LZPS
- 123/1998 Sb., 106/1999 Sb. (*lex specialis x lex generalis*)
- Podle kterého zákona budou informace poskytnuty, musí posoudit sám povinný subjekt bez ohledu na formální označení žádosti. Jestliže shledá, že danou informací nelze považovat za informaci o životním prostředí, musí ještě posoudit svou případnou povinnost ji poskytnout podle InfZ. Není tak možné, aby byla žádost bez dalšího zamítnuta s tím, že se vyžadovaná informace netýká životního prostředí.
- Určující pro postup při vyřizování konkrétní žádosti je povaha požadované informace, konkrétně zda je možné ji podřadit pod definici informace o životním prostředí podle ŽPInf.

Přístup k informacím o životním prostředí

Kromě ŽPInf upravuje přístup k informacím o životním prostředí celá řada zvláštních složkových a jiných právních předpisů:

- z. č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií, upravuje aktivní i pasivní poskytování informací o objektech, ve kterých jsou umístěny nebezpečné látky, a také informování veřejnosti informací o vzniku a dopadech závažných havárií,
- z. č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, a z. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon), upravují informování veřejnosti pro případ mimořádných situací,
- z. č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, upravuje zpřístupňování údajů získaných pro statistické účely a zpřístupňování statistických informací,
- z. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon),
- z. č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí,
- z. č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci,
- z. č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon), upravuje speciálně informování obyvatelstva pro případ vzniku radiační nehody,
- z. č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší.

Přístup k informacím o životním prostředí

123/1998 Sb., 106/1999 Sb.

lex specialis x lex generalis

Drobné odlišnosti, stejné zásady:

Oprávněný subjekt – „každý“

Formální nároky - minimální

Povinné subjekty – extenzivně

Informace – extenzivně

Výjimky – restriktivně

Zpoplatnění - restriktivně

Právo na informace o životním prostředí

Povinné subjekty

- správní úřady, jiné organizační složky státu a orgány územních samosprávných celků
- právnické nebo fyzické osoby, které na základě zvláštních právních předpisů vykonávají v oblasti veřejné správy působnost vztahující se přímo nebo nepřímo k životnímu prostředí
- právnické osoby založené, zřízené, řízené nebo pověřené subjekty výše uvedenými, jakož i fyzické osoby těmito subjekty pověřené, které na základě právních předpisů nebo dohody poskytují služby, které ovlivňují stav životního prostředí

Právo na informace o životním prostředí

Náležitosti žádosti

- KDO ji podal
- ČEHO se má informace týkat

Forma: ústně nebo písemně, telefonicky, elektronicky, faxem nebo jinou technicky proveditelnou formou.

Žádost nemusí být odůvodněna

- Odmítnutí, pokud žádost byla formulována nesrozumitelně nebo příliš obecně a žadatel, ač byl k tomu vyzván, ji nedoplnil; nebo jde o anonymní žádost, nebo je formulována zjevně provokativně nebo obstrukčně.

Právo na informace o životním prostředí

Postup:

- žádost nesrozumitelná nebo příliš obecná – výzva k doplnění.
- podána anonymně, aniž by bylo možné zjistit tazatele – odmítnuto.
- podána subjektu, který není příslušný ji zodpovědět – postoupení známému subjektu, případně do 15 dnů sdělení, že informaci nemůže poskytnout.
- jde o informaci již někde zveřejněnou – možnost odkázat.

Přístup k informacím o životním prostředí

Úprava ve 106/1999 Sb. klade na žadatele vyšší požadavky

Zejména v případě rozsáhlejších žádostí lze proto doporučit jejich doplnění informacemi, které vyhovují oběma zákonům

Právo na informace o životním prostředí

Postup:

- žádost nesrozumitelná nebo příliš obecná – výzva k doplnění.
- podána anonymně, aniž by bylo možné zjistit tazatele – odmítnuto.
- podána subjektu, který není příslušný ji zodpovědět – postoupení známému subjektu, případně do 15 dnů sdělení, že informaci nemůže poskytnout.
- jde o informaci již někde zveřejněnou – možnost odkázat.

Vyřizování žádosti

1. povinný subjekt nemá požadovanou informaci k dispozici,
2. povinný subjekt požadovanou informaci zpřístupní,
3. povinný subjekt odmítne zpřístupnit informaci, kterou má k dispozici,
4. povinný subjekt na žádost nereaguje.

Vyřizování žádosti

1. povinný subjekt nemá požadovanou informaci k dispozici

Nepříslušný subjekt:

- § 4 ŽPInf: povinnost vyzvaného orgánu sdělit bez zbytečného odkladu žadateli, že požadovanou informaci nemůže z tohoto důvodu poskytnout. Případné postoupení žádosti
- Lhůta 15 dní
- Problematická je situace, kdy je žadatel přesvědčen, že povinný subjekt požadovanou informací disponuje, ovšem z nějakého důvodu popírá či zatajuje její existenci.
- Další problematická situace: subjekt není povinný, ani nemůže být nepříslušný:

Vyřizování žádosti

2. povinný subjekt požadovanou informaci zpřístupní

Lhůta 30 dnů, případně možné prodloužit až na 60.

Co když je poskytnutá informace nedostatečná či neúplná?

Vyřizování žádosti

2. povinný subjekt požadovanou informací zpřístupní

Zpoplatnění:

- Co se týče úhrady za poskytnutí informace, povinný subjekt může za informace žádat úhradu, ale poskytnutí informace by tím neměl podmiňovat.
- Naopak podle InfZ může být zaplacení úhrady nebo zálohy vyžadováno předem. Společným znakem obou zákonných úprav je požadavek, aby výše úhrady byla přiměřená a nepřevýšila náklady spojené s pořízením kopií.
- InfZ dále umožňuje žádat úhradu za tzv. rozsáhlé vyhledání informací, zatímco ŽPInf takový postup povinným subjektům neumožňuje.

Vyřizování žádosti

3. povinný subjekt odmítne zpřístupnit informaci, kterou má k dispozici

- Povinný subjekt **je povinen odepřít** zpřístupnění informace, pokud to vylučují předpisy:
  - ochraně utajovaných informací,
  - ochraně osobních nebo individuálních údajů a o ochraně osobnosti,
  - ochraně duševního vlastnictví,
  - ochraně obchodního tajemství.

Vyřizování žádosti

3. povinný subjekt odmítne zpřístupnit informaci, kterou má k dispozici

Zpřístupnění informace **může být odmítnuto:**

- informace byla povinnému subjektu předána osobou, která k tomu nebyla podle zákona povinna a nedala předchozí písemný souhlas k zpřístupnění této informace,
- zpřístupnění této informace by mohlo mít nepříznivý vliv na ochranu životního prostředí v místech, kterých se informace týká,
- žadatel se domáhá informací opatřovaných v rámci přípravného vyšetřování v trestních věcech nebo se informace týká neukončených řízení a nepravomocných rozhodnutí o přestupcích a jiných správních deliktech,
- žádost byla formulována nesrozumitelně nebo příliš obecně a žadatel, ač byl k tomu vyzván, ji nedoplnil, nebo jde o anonymní žádost.

Vyřizování žádosti

3. povinný subjekt odmítne zpřístupnit informaci, kterou má k dispozici

Kromě toho lze odepřít zpřístupnění informace i v následujících případech:

- žádost se týká dosud nezpracovaných nebo nevyhodnocených údajů,
- žádost je formulována zjevně provokativně nebo obstrukčně,
- žadatel má již požadovanou informaci prokazatelně k dispozici,
- informace se týká vnitřních pokynů povinného subjektu, které se vztahují výhradně k jeho vnitřnímu chodu.

Vyřizování žádosti

4. povinný subjekt na žádost nereaguje

- Nastává tzv. **fikce zamítavého rozhodnutí**
- **Co s tím?**

Vyřizování žádosti

4. povinný subjekt na žádost nereaguje

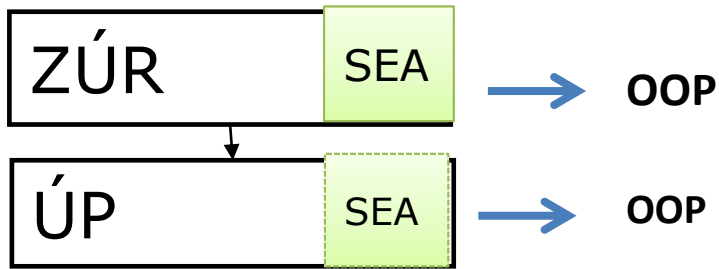
Zatímco § 16 odst. 4 InfZ stanoví soudu, nejsou-li žádné důvody pro odmítnutí žádosti, aby povinnému subjektu nařídil požadované informace poskytnout, podle § 14 odst. 2 ŽPInf se toliko uplatní obecná úprava řízení před správními soudy, která s možností nařízení poskytnutí informace nepočítá.

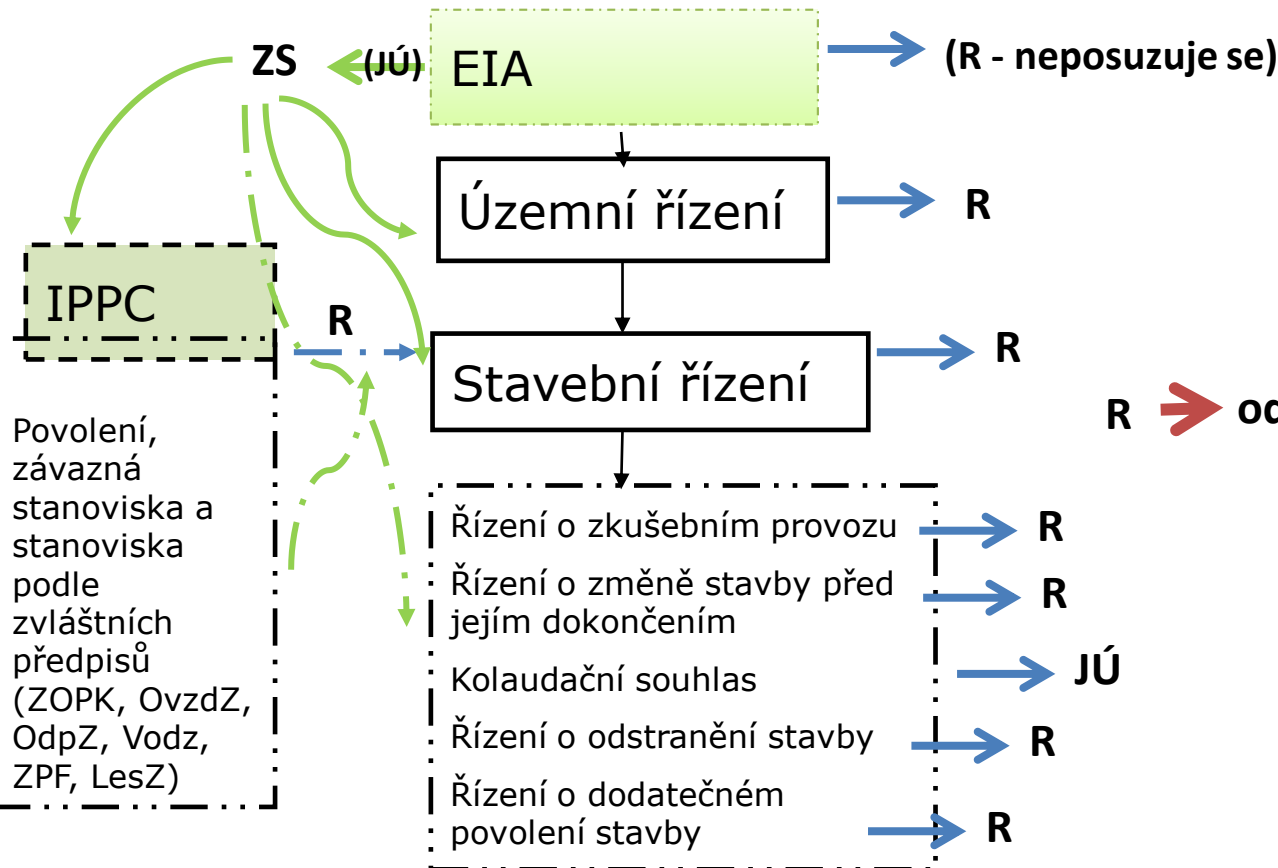

Účast veřejnosti na rozhodování

Veřejnost x dotčená veřejnost

→ Návrh na zrušení OOP

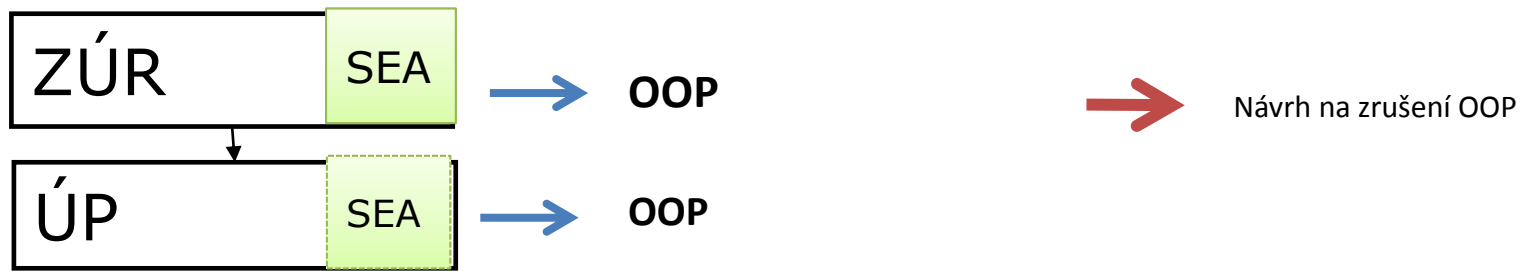

R ⇒ odvolání ⇒ Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu

JÚ ⇒ Žaloba proti nezákonnému zásahu

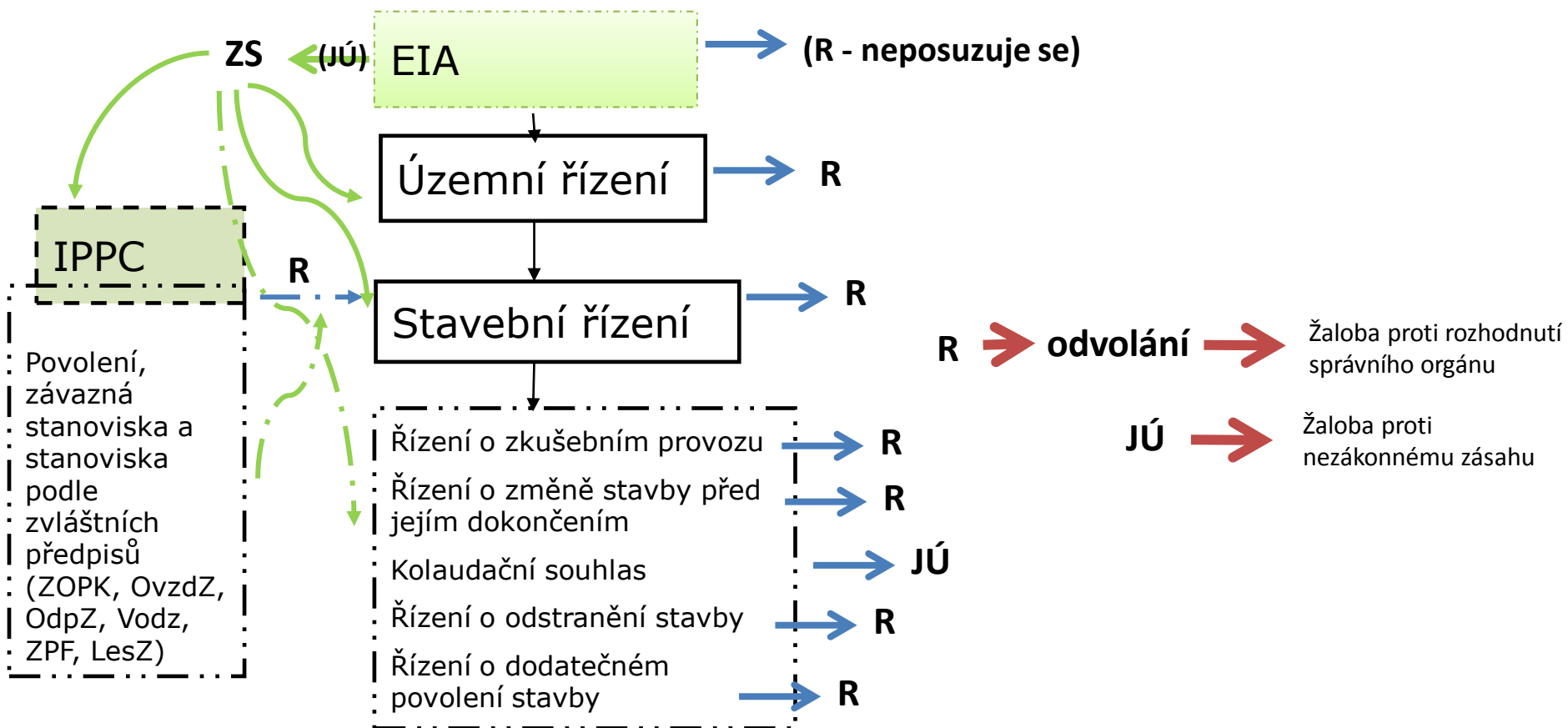
Povolení, závazná stanoviska a stanoviska podle zvláštních předpisů (ZOPK, OvzdZ, OdpZ, Vodz, ZPF, LesZ)

Účast na tvorbě plánů, programů a politik

- § 172 odst. 4 a 5 správního řádu
- Stavební zákon
- SEA

Účast veřejnosti na rozhodování

Podmínky účasti na řízení:

- **Obecné podmínky účasti v řízení** - právní subjektivita, způsobilost, případně zastoupení a podobně.
- **Specifické podmínky stanovené zvláštními předpisy**, které upravují účastenství v konkrétním typu řízení - zaměřením na ochranu určitých zájmů, délka činnosti, počet podpisů podporujících osob atd.

Konzultativní účast – připomínky – i v různých procesech

Plnoprávní účast – plnohodnotné účastenství v řízení včetně možnosti uplatnit opravné prostředky

Účast veřejnosti v rozhodovacích procesech

Úprava počítající se zapojením ekologických spolků v řízeních podle jiných právních předpisů:

§ 70 ZOPK

§ 9c zákona EIA

Účast veřejnosti v rozhodovacích procesech

Není třeba EIA: – účastenství podle ZOPK v jednotlivých řízeních

Je třeba EIA:

Spolky existující déle jak 3 roky nebo s podporou 200 podpisů; možnost podat odvolání o rozhodnutí, že záměr nebude posouzen, možnost účastnit se navazovacích řízení, rovnou založena i aktivní legitimace k podání žaloby (výslovně hmota i proces, 90 dní). Navazující řízení se vždy považuje za řízení s velkým počtem účastníků.

§ 70 ZOPK

- (1) Ochrana přírody podle tohoto zákona se uskutečňuje za přímé účasti občanů, prostřednictvím jejich občanských sdružení a dobrovolných sborů či aktivů.
- (2) Občanské sdružení nebo jeho organizační jednotka, jehož hlavním posláním podle stanov je ochrana přírody a krajiny (dále jen "občanské sdružení"), je oprávněno, pokud má právní subjektivitu, požadovat u příslušných orgánů státní správy, aby bylo předem informováno o všech zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle tohoto zákona, s výjimkou řízení navazujících na posuzování vlivů na životní prostředí podle § 3 písm. g) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Tato žádost je platná jeden rok ode dne jejího podání, lze ji podávat opakovaně. Musí být věcně a místně specifikována.
- (3) **Občanské sdružení je oprávněno za podmínek a v případech podle odstavce 2 účastnit se řízení podle tohoto zákona, pokud oznámí svou účast písemně do osmi dnů ode dne, kdy mu bylo příslušným správním orgánem zahájení řízení oznámeno; v tomto případě má postavení účastníka řízení.** Dnem sdělení informace o zahájení řízení se rozumí den doručení jejího písemného vyhotovení nebo první den jejího zveřejnění na úřední desce správního orgánu a současně způsobem umožňujícím dálkový přístup.

účastníci řízení

§ 9c zákona o posuzování vlivů

(1) Veřejnost může v navazujícím řízení uplatňovat připomínky k záměru. Připomínky lze uplatnit ve lhůtě do 30 dnů od zveřejnění informací podle § 9b odst. 1 na úřední desce, nestanoví-li zvláštní právní předpis či správní orgán příslušný k vedení navazujícího řízení lhůtu delší

(3) Pokud se podáním písemného oznámení přihlásí správnímu orgánu, který navazující řízení vede, do 30 dnů ode dne zveřejnění informací podle § 9b odst. 1, stává se účastníkem navazujícího řízení též

a) obec dotčená záměrem, nebo

b) dotčená veřejnost uvedená v § 3 písm. i) bodě 2.

(4) Odvolání proti rozhodnutí vydanému v navazujícím řízení může podat také dotčená veřejnost uvedená v § 3 písm. i) bodě 2, a to i v případě, že nebyla účastníkem řízení v prvním stupni.

účastníci řízení

§7 odst. 1 písm. e) IPPC

e) občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, zaměstnavatelské svazy nebo hospodářské komory, jejichž předmětem činnosti je prosazování a ochrana profesních zájmů nebo veřejných zájmů podle zvláštních právních předpisů, dále obce nebo kraje, na jejichž území může toto zařízení ovlivnit životní prostředí, pokud se jako účastníci písemně přihlásily úřadu do 8 dnů ode dne zveřejnění stručného shrnutí údajů ze žádosti podle § 8.

účastníci řízení

§ 115 vodního zákona

Vodoprávní řízení

(1) Pokud tento zákon nestanoví jinak, postupují vodoprávní úřady při řízení o věcech upravených vodním zákonem podle stavebního zákona, jde-li o rozhodování týkající se vodních děl a vodohospodářských úprav.

(4) Účastníkem řízení jsou též obce, v jejichž územním obvodu může dojít rozhodnutím vodoprávního úřadu k ovlivnění vodních poměrů nebo životního prostředí, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(5) Účastníkem řízení je správce vodního toku v případech, kdy se řízení dotýká vodního toku.

účastníci řízení

§ 115 vodního zákona

Vodoprávní řízení

(6) Občanské sdružení, jehož cílem je podle jeho stanov ochrana životního prostředí, je oprávněno být informováno o zahajovaných správních řízeních vedených podle tohoto zákona, pokud o tyto informace vodoprávní úřad požádá, s výjimkou stavebních řízení vedených podle § 15 a řízení navazujících na posuzování vlivů na životní prostředí podle § 3 písm. g) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí; žádost musí být co do předmětu a místa řízení specifikována. Tato žádost je platná jeden rok ode dne jejího podání, lze ji podávat opakovaně.

(7) Občanské sdružení má postavení účastníka řízení vedeného podle tohoto zákona, s výjimkou stavebních řízení vedených podle § 15 a řízení navazujících na posuzování vlivů na životní prostředí podle § 3 písm. g) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, jestliže písemně požádá o postavení účastníka řízení do 8 dnů ode dne sdělení informace podle odstavce 6. Dnem sdělení informace o zahájení řízení se rozumí den doručení jejího písemného vyhotovení nebo první den jejího zveřejnění na úřední desce správního orgánu a současně způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Účast veřejnosti na rozhodování

Účast ve správních řízeních:

- **Správní řízení navazující na proces podle zákona EIA**
- **Ostatní správní řízení (nenavazující na proces EIA)**
  - a) Účastenství výhradě podle správního řádu**
  - b) Zvláštní úprava účastenství neúplná**
  - c) Zvláštní úprava účastenství úplná neuzavřená**
  - d) Zvláštní úprava účastenství úplná uzavřená**

Příklad

Účastníci územního řízení: a) žadatel, b) obec, a) vlastník pozemku, d) sousedé, e) osoby, o kterých tak stanoví zvláštní právní předpis.

Účastníci stavebního řízení: a) stavebník, b) vlastník stavby, c) vlastník pozemku, d) vlastník stavby na pozemku, e) soused, f) ten, kdo má k sousednímu pozemku právo odpovídající věcnému břemenu, může-li být toto právo prováděním stavby přímo dotčeno, g) osoba, o které tak stanoví zvláštní právní předpis, pokud mohou být stavebním povolením dotčeny veřejné zájmy chráněné podle zvláštních právních předpisů a o těchto věcech nebylo rozhodnuto v územním rozhodnutí.

Vodoprávní řízení: účastníkem řízení jsou též obce, správce toku, občanská sdružení

Účast veřejnosti v rozhodovacích procesech

1) Žádná úprava vymezení účastníků

2) Většinou vlastní úprava

2a) neúplná: „účastníkem řízení jsou také...“

2b) úplná: „účastníkem řízení jsou:“

- uzavřená: § 14/1 atomového zákona: „žadatel je jediným účastníkem řízení.“

- neuzavřená: výčet

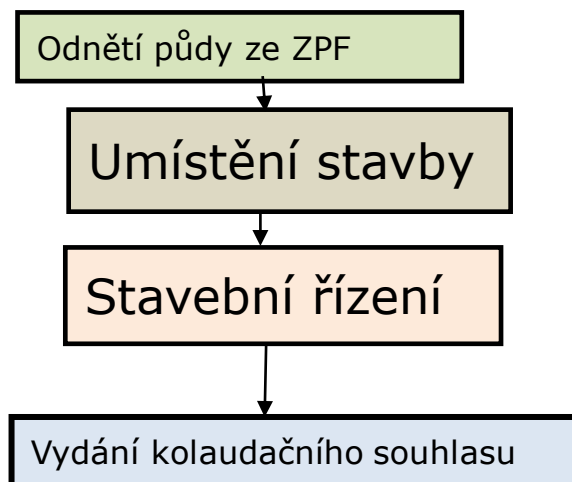

Výstavba stálého kempu s celkovou kapacitou 100 ubytovaných

Výstavba stálého kempu s celkovou kapacitou 100 ubytovaných

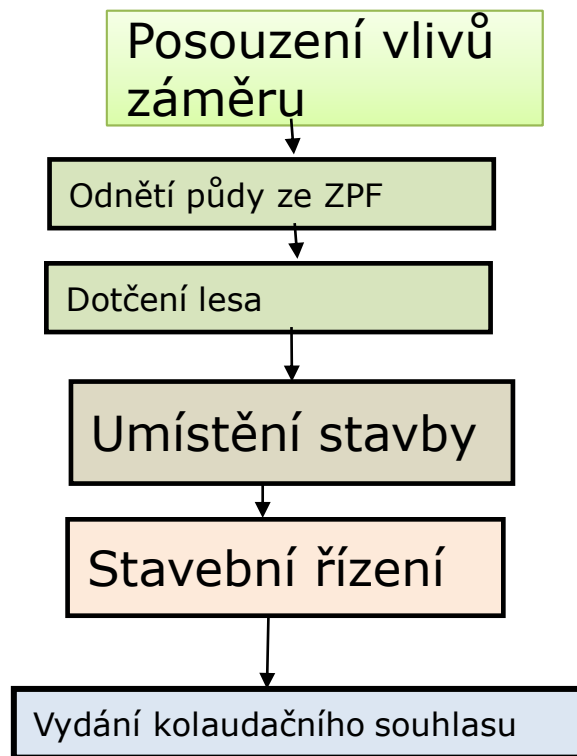
- **Příloha č. 1/Kat. II, bod 10.12 zákona o posuzování vlivů, EIA neproběhne,**
- **IPPC není,**
- **Zemědělská půda.**

V územním řízení se nepřihlíží k námitkám k věcem, o kterých bylo rozhodnuto při vydání územního nebo regulačního plánu (§ 89 odst. 2 StavZ). Ve stavebním řízení se pak již nepřihlíží k námitkám účastníků řízení, které byly nebo mohly být uplatněny při územním řízení, při pořizování regulačního plánu nebo při vydání územního opatření o stavební uzávěře anebo územního opatření o asanaci území (§ 114 odst. 2 StavZ). Také zpravidla platí, že oprávněný subjekt musí podat připomínku či námitky ve stanovené lhůtě, zmešká-li ji, k jeho připomínce či námitce se nepřihlíží.

Výstavba stálého kempu s celkovou kapacitou 100 ubytovaných

- **Příloha č. 1/Kat. II, bod 10.12 zákona o posuzování vlivů, EIA proběhne (10 m od lesa)**
- **IPPC není,**
- **Zemědělská půda.**

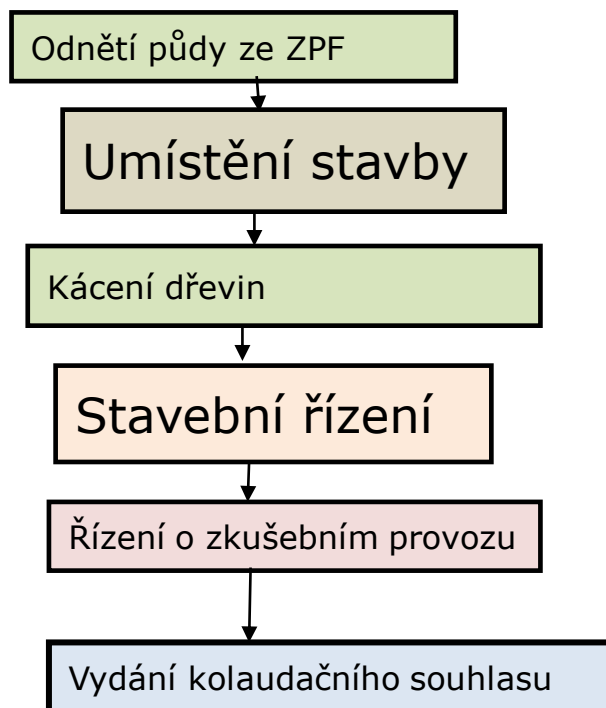
§ 14/2 LesZ: *Dotýká-li se řízení podle zvláštních předpisů zájmů chráněných tímto zákonem, rozhodne stavební úřad nebo jiný orgán státní správy jen se souhlasem příslušného orgánu státní správy lesů, který může svůj souhlas vázat na splnění podmínek. Tohoto souhlasu je třeba i k dotčení pozemků do vzdálenosti 50 m od okraje lesa. Souhlas vydávaný jako podklad pro rozhodnutí o umístění stavby nebo územní souhlas a dále pro rozhodnutí o povolení stavby, zařízení nebo terénních úprav anebo jejich ohlášení je závazným stanoviskem podle správního řádu a není samostatným rozhodnutím ve správním řízení.*

Výstavba čistírny odpadních vod za městem

Výstavba malé čistírny odpadních vod za městem

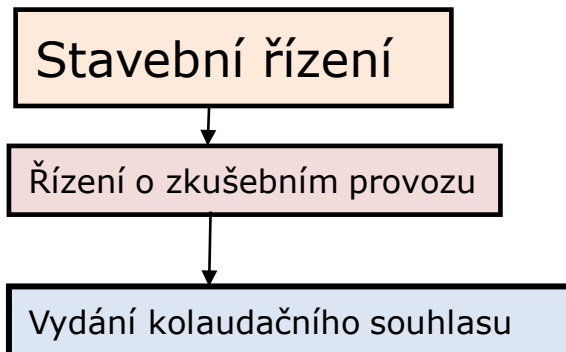
- Příloha č. 1/Kat. II, bod 1.9 zákona o posuzování vlivů, EIA neproběhne,**
- Pod limitem IPPC,**
- Zemědělská půda,**
- Rostoucí dřeviny.**

Rekonstrukce malé čistírny odpadních vod za městem

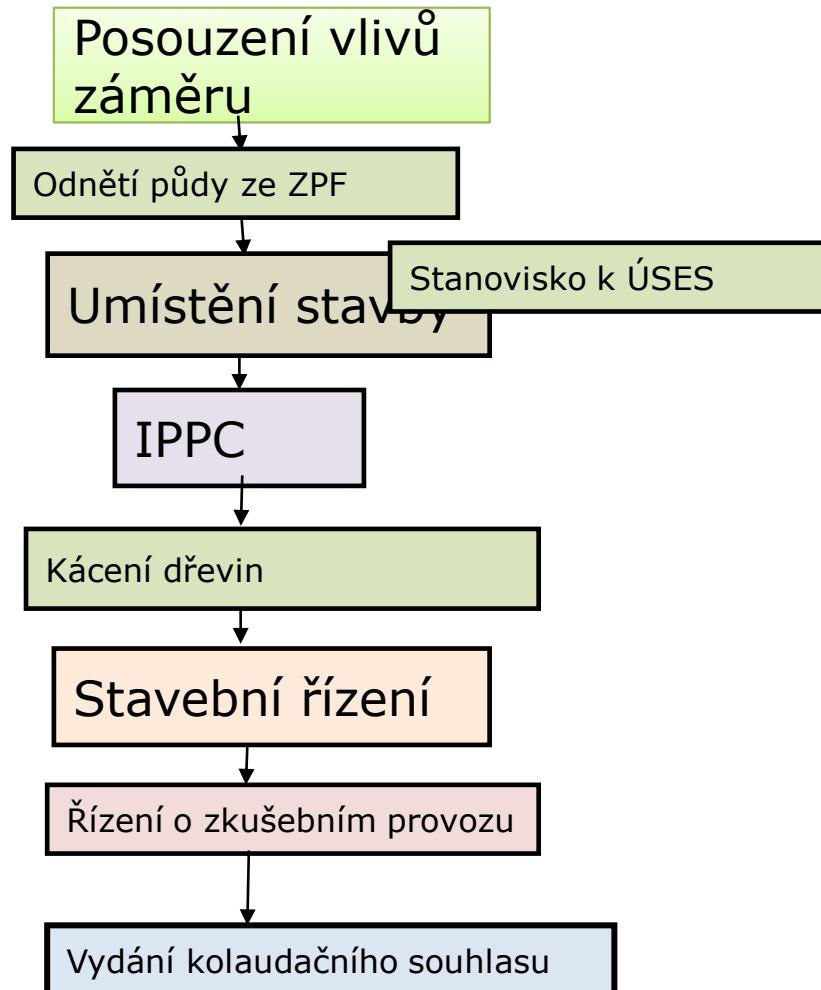
- **Příloha č. 1/Kat. II, bod 1.9 zákona o posuzování vlivů, EIA neproběhne**

Výstavba větší čistírny odpadních vod za městem

- **ÚSES – místní biokoridor (soustava remízků),**
- **Příloha č. 1/Kat. II, bod 1.9 zákona o posuzování vlivů, EIA proběhne,**
- **Nad limitem IPPC,**
- **Zemědělská půda,**
- **Rostoucí dřeviny.**

Aktivní legitimace pro podání žaloby

Relevantní čtyři druhy řízení:

- řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (§ 68–78 s.ř.s.),
- ochrana proti nečinnosti správního orgánu (§ 79–81 s.ř.s.),
- řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu (§ 82–87 s.ř.s.),
- řízení o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části (§ 101a–101d s.ř.s.).

Dotčenost práv, především z titulu účastníka
(omezení žalobních námitek), ale není to nutnou podmínkou!

Přímo podle zvláštního zákona (EIA)

Aktivní legitimace pro podání žaloby

§ 124 stavebního zákona

Zkušební provoz

(1) Zkušebním provozem stavby se ověřuje funkčnost a vlastnosti provedené stavby podle dokumentace či projektové dokumentace. Zkušební provoz stavební úřad povolí na odůvodněnou žádost stavebníka nebo nařídí na základě požadavku dotčeného orgánu nebo v jiném odůvodněném případě. V rozhodnutí uvede zejména dobu trvání zkušebního provozu stavby, a je-li to nutné, stanoví pro něj podmínky, popřípadě podmínky pro plynulý přechod zkušebního provozu do užívání stavby. Vyhodnocení výsledků zkušebního provozu stavebník připojí k žádosti o vydání kolaudačního souhlasu. Zkušební provoz lze povolit jen na základě souhlasného závazného stanoviska, popřípadě rozhodnutí dotčeného orgánu. Stavební úřad může též v případě nutnosti pro provedení zkušebního provozu uloženého podle § 115 odst. 2 stanovit novým rozhodnutím další podmínky. Za doby trvání zkušebního provozu lze bez předchozího řízení vydat nové rozhodnutí o prodloužení doby trvání zkušebního provozu.

(2) Účastníkem řízení podle odstavce 1 je stavebník a vlastník stavby.)

Děkuji za pozornost!

